

Förslag till ägardirektiv för Universitetsholding i Linköping AB

Universitetsholdings styrelseordförande och verkställande direktör har tidigare denna dag lämnat en redovisning för bolagets verksamhet, utveckling och resultat. Styrelsen har också beslutat om kapitaltillskott till bolaget.

För bolaget gäller ägardirektiv som behandlades av universitetsstyrelsen den 14 december 2009 och därefter av rektor fastställdes och överlämnades till bolaget vid extra bolagsstämma den 18 december 2009. Riksrevisionen har uttalat att ägardirektiv bör fastställas årligen – en uppfattning som universitetsstyrelsen anslutit sig till. Universitetsledningen har därför nu framlagt förslag till reviderade ägardirektiv för bolaget. Efter universitetsstyrelsens beslut i frågan är avsikten att vid en extra bolagsstämma i Universitetsholding fastställa ägardirektiven och överlämna dem till bolaget. De kommer sedan att gälla intill dess att ett nytt beslut fattas vid bolagsstämma.

Föreliggande förslag till ägardirektiv bygger på det senaste ägardirektivet och därmed också på de uttalanden som gjorts om holdingbolagen i propositionen 2008/09:50 "Ett lyft för forskning och innovation" och statens ägarpolicy för de statligt ägda bolagen samt gällande regleringsbrev. Vidare har beaktats de avtal som universitetet träffat med Linköpings och Norrköpings kommuner om finansiering av inkubatorverksamheten. Förändringen i förhållande till hittills gällande ägardirektiv avser förhållandet att bolaget - i enlighet med universitetsstyrelsens beslut den 19 oktober 2010 - på uppdrag av universitetet skall svara för den innovationsfrämjande uppgift som, organiserad inom ramen för ett s.k. innovationskontor, skall komplettera det kommersialiseringsuppdrag som ankommer på bolaget enligt dess bolagsordning och ägardirektiven i övrigt. En precisering av detta uppdrag skall lämnas i ett särskilt avtal mellan universitetet och bolaget. I enlighet med vad som gällt sedan 1998, då Linköpings universitet övertog ansvaret att företräda staten som ägare till Universitetsholding förutsätts att rektor eller den rektor utser företrädare universitetet vid stämmor i bolaget.

I ägardirektivet för 2010 formulerades för första gången ett avkastningskrav på Universitetsholding. Bolaget förutsätts att genom aktivt ägarskap äga eller ta ägarandelar i företag med anknytning till universitetets utbildnings- och forskningsmiljö samt på marknadsmässiga villkor driva verksamheten med avkastningskrav – f.n. med målet att avkastningen på totalt kapital under en femårsperiod skall motsvara den genomsnittliga femåriga statsobligationsräntan plus 2 %. Även om avkastningen på totalt kapital för Universitetsholding under åren 2005-2009 har varit 9,7 % - samtidigt som den genomsnittliga statsobligationsräntan under dessa år varit 3,6 % -, och därmed f.n. väl

har överträffat det ställda avkastningskravet, är det uppenbart att nuvarande formulering av avkastningskravet kommer att vara svår att förena med vad som följer av uppdraget till bolaget att driva och utveckla det s.k. innovationskontoret resp. de engagemang som Universitetsholding förutsätts ta som delägare i de regionala samordningsbolagen Miljöteknikcentrum i Östergötland AB och Marknadsbolaget i Fjärde storstadsregionen AB. Förslaget till ägardirektiv för 2011 innebär visserligen ett oförändrat avkastningskrav, men det är samtidigt universitetsstyrelsens mening att frågan om hur avkastningskravet bör formuleras i ägardirektivet för år 2012 bör utredas närmare, bl.a. med avseende på hur den kapitalbas bör definieras för vilken ett avkastningskrav skall gälla. I sammanhanget kan också behöva beaktas de initiativ som regeringen aviserat beträffande villkoren för den framtida styrningen av holdingbolagen vid universitet och högskolor.

Universitetsstyrelsen beslutar mot denna bakgrund att:

1. Fastställa förslag till ägardirektiv för Universitetsholding i Linköping AB enligt bilaga.
2. Uppdra till rektor eller den rektor utser att som representant för ägaren företräda universitetet vid förekommande stämmor i Universitetsholding
3. Uppdra till rektor eller den rektor utser att vid extra bolagsstämma i Universitetsholding fastställa ägardirektiven och överlämna dem till bolagets styrelse.
4. Uppdra till rektor att låta utreda hur avkastningskravet på Universitetsholding i ägardirektivet för år 2012 bör formuleras mot bakgrund av de ovan beskrivna förändrade förutsättningarna för bolagets verksamhet.

Universitetsstyrelsen uppdrar slutligen åt rektor att tillse att en redovisning av bolagets verksamhet och dess resultat årligen lämnas till styrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetsstyrelsen vid dess sammanträde denna dag. I beslutet har deltagit ordföranden Agneta Westerdahl, universitetets rektor Mille Millnert och övriga ledamöterna, Per-Erik Ellström, Niklas Hellström, Emma Holmqvist Sköld, Lars Hultman, Christer Mård, Helena Persson, Linda Svensson, Maria Ågren, Jan-Erik Ögren och Karin Öllinger. Vidare har närvarit prorektor Karin Fälth-Magnusson, suppleanten Daniel Björk, personalföreträdarna Lisa Floxner och Ing-Britt Mattfolk, styrelsens sekreterare Ann-Christin Gustafsson, revisionschefen Margareta Fallsvik, informationsdirektören Lars Holberg samt universitetsdirektören Curt Karlsson, den sistnämnde föredragande.

Agneta Westerdahl

Curt Karlsson

Förslag till ägardirektiv för Universitetsholding i Linköping AB

1. Verksamhet enligt bolagsordning fastställd den 1 december 1997

Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att äga, försälja och förvalta aktier och andelar i hel- eller delägda projekt- och tjänstebolag, vars syfte ska vara att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete syftande till kommersiell exploatering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid Linköpings universitet, samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Projekt- och tjänstebolag får inte (vare sig direkt eller indirekt) bedriva sådan forskning, därmed sammanhängande undervisning eller annan sådan verksamhet som från tid till annan utgör grundläggande verksamhet vid Linköpings universitet.

2. Verksamhetsidé

Universitetsholding ska medverka till att innovativa företag med sin bas i verksamheten vid Linköpings universitet (LiU) kan starta och utvecklas kommersiellt på sätt som tillför mervärden för LiU.

Detta innebär att Universitetsholding:

- genom aktivt ägarskap ska äga eller ta ägarandelar i företag inriktade på att kommersialisera idéer och resultat som kan härledas från LiUs verksamhet inom utbildning och forskning samt i övrigt på marknadsmässiga villkor utveckla och anpassa koncernen så att en uthållig avkastning uppnås. Målet ska vara att avkastningen på totalt kapital under en femårsperiod motsvarar den genomsnittliga femåriga statsobligationsräntan plus 2 %.
- i dotterbolag ska driva inkubatorverksamhet i Linköping och Norrköping samt anpassad tjänsteverksamhet för kommersialisering av lärares, forskares och andra anställdas kompetens
- inom ramen för begränsade ägarandelar och efter samråd med rektor vara delägare i icke-kommersiella företag av betydelse för regional utveckling eller vara medlem i verksamhet av motsvarande betydelse.
- för universitetets räkning driva och utveckla det s.k. innovationskontoret i enlighet med vad som anges i särskilt uppdragsavtal mellan universitetet och bolaget.

3. Särskilda åligganden för styrelsen

Det åligger styrelsen att:

- fastställa årlig verksamhetsplan
- utveckla bolagets arbete och ägande innefattande förvärv eller avyttring av bolag eller andelar därav samt en löpande anpassning av koncernens struktur och inriktning
- aktivt verka för att flera externa finansiärer kan engageras i verksamheten genom fondbildning eller på annat sätt
- inom ramen för verksamhetsidén medverka till att bolaget åtar sig uppdrag från LiU på sätt som får närmare regleras i särskilda överenskommelser samt i övrigt med beaktande av tillgängliga resurser stödja LiU i arbetet med kommersialisering och kunskapsöverföring
- tillse att de krav som följer av avtal dels mellan LiU och Linköpings kommun, dels mellan LiU och Norrköpings kommun avseende inkubatorverksamheten uppfylls
- tillse att bolaget i tillämpliga delar följer vad som anges i statens ägarpolicy för statligt ägda bolag
- tillse att LiU kan uppfylla de krav som ställs avseende redogörelse i sin årsredovisning för bolagets verksamhet
- tillse att bolaget, vid behov, kan fungera i förhållande till andra lärosäten
- kalla till årsstämma senast den 30 april.

Fråga om upptagande av lån avseende en lånesumma om 50 prisbasbelopp eller mera ska genom styrelsens försorg underställas årsstämma eller extra bolagsstämma för beslut.

4. Avslutning

Dessa ägardirektiv, som gäller tills vidare, ersätter i alla delar tidigare gällande ägardirektiv och ska införas i universitetets lokala regelsamling.

Beslut om dessa ägardirektiv har fattats av universitetsstyrelsen vid dess beslut den 29 november 2010 och fastställs formellt gentemot Universitetsholding vid extra bolagsstämma.